

JUAN GABRIEL VÁSQUEZ

Mi*

Két nappal az eltűnése után, amikor a neten keringeni kezdtek exfeleségének nyugtalan kérdései, mi, a barátai, arra a véleményre jutottunk, hogy Sandoval, miután elköszönt tőlünk, újdonsült barátnőjéhez indult, a még hervadatlan, te-tovált bokájú huszonéveshez, akivel már hónapok óta mászkált, és nem lehetetlen, hogy a fergeteges éjszaka egy engedékeny szállodában végződött, üres ru-mos palackokon tapickolás és az üvegasztalokról felszippantott kokain mámora közepette. (Mi, a barátai, ismertük már ezeket a túlzásait, elviseltük és néha még viccelődtünk rajtuk: képmutatóan, persze, hiszen egyszer-egyszer mindnyájan részesei voltunk a dolognak.) De a közösségi hálókön hamar kiderült, hogy senki sem látta, sem az új nője, sem az anyja, sem a szomszédjai, és az utolsó szemtanú, aki számításba jött, a taxis volt, aki kora hajnalban várta egy északi bankautomata előtt; a taxi sárga ajtaja kitárva, akár egy szárny, a motor jár, Sandoval pedig jóval több bankjegyet vesz ki a falból, mint amennyit életveszélyes városunkban tanácsos. Arra gondoltunk, hátha elrabolták; elhangzott az is, hátha *milliomos körutat* tett, vagyis hogy addig fejte az automatákat, ameddig csak tejeltek neki nagylelkű bankkártyái, majd gyalog tért vissza, rettegve, de ép bőrrel, a Bogotá folyó valamelyik bemérhetetlen lapályáról. A neten egyre-másra érkeztek az együtt érző vagy segítőkész üzenetek, Sandoval személyleírásával – egy méter nyolcvan magas, nagyon rövidre nyírt, korán őszülő haj –, nem túlságosan bizakodó, de nem is részvételi jókívánságokkal; de némelyük olyan jeleneteket közölt, amelyeken Sandovalt támadói követik az automatától, várva, hogy egyedül maradjon, akkor elveszik a pénzét, az óráját és a mobilját, mielőtt golyót röpítenének a homlokába.

Alicia, Sandoval exfelesége kezdetől fogva hisztérikusan, de legalábbis a leglátványosabban aggódott, sokkal élénkebben, mint várható volt. Az egyetemen ismerkedtek meg, kevéssel az előtt, hogy Sandoval odahagyta volna a tanulmányait, és a házasságukban volt valami gyümölcsöző egyensúlyhiány: mintha Sandovalt mindig a felesége húzta volna maga után. Ő javasolta neki, hogy alapítsanak egy befektetési vállalkozást, ő vitte az első ügyfeleket, ő szerződtette a legjobb könyvelőket, ő szerzett – igaz, közös használatú – helyet a cégnek, költségtakarékosági szempontok alapján, ő győzte meg a férjét, hogy nem baj, hogy kissé lepukant az iroda, nem számítanak az ócska, üvegborítású faasztalok, a vegszerszágu bútordarabok, mindez lényegtelen, ha a kliensek több pénzzel távoznak, mint amennyivel beléptek. Mindig úgy éreztük, Alicia jobbat érdemelne Sandovalnál,

* Juan Gabriel Vásquez elbeszélése a szerző *Dalok a tűzre* című kötetéből való, amely hamarosan megjelenik az Ab Ovo Kiadónál. *A szerk.*

és az eltűnést követő órák épp ezért voltak megrázóak: látni azt az asszonyt, aki sokkal komolyabb volt, sokkal biztosabban állt a lábán, és sokkal több szorult belé, mint a férjébe; látni, amint a szomorúsága okán minden eszközt megragad aggodása kifejezésére egy olyan figuráért, amilyen a barátunk volt. Azért a zavaros fejű, higanytermészetű, nyughatatlan férfiert, aki mindig olyan benyomást keltett, mintha üldöznék.

Aztán megtudtuk, hogy a bankjegyek sértetlenül odaértek a céljukhoz. „A pénz a mi fizetésünk volt”, mondta később, a kihallgatások megindulásakor egy nő, az utolsó titkárnője. Mikor ez a hölgy fél kilenckor megjelent a munkahelyén, tizenegy borítékot talált az asztalán, rajtuk a főnökük kézírásával az alkalmazottak neve (a betűk hátrafelé dőltek, mintha a szél folyton szemből fújna); később az is kitudódott, hogy Sandoval nemcsak a tárgyhónapot, hanem a rákövetkező kettőt is kifizette nekik, amiből legtöbben arra következtettek, hogy Sandoval akkorra már meghozta döntését, jöllehet ennek természetéről még akkor sem derült ki semmi. Mint ahogy arról sem, mi történt attól a rögtön ismertté vált pillanattól, az *automatától való távozás pillanatától*. Alicia továbbra is beszámolt nekünk minden lépéséről, a zöldfülű, ásító rendőrök előtt tett feljelentéseiről, az eredménytelen keresésről, előbb a kórházakban, majd a hullaházakban, beszámolt a kis Malena rémületéről, aki persze érzekelte, mi történik, és menten sírva fakadt, titokban sírdogált a tulipános takarója alatt. Mi pedig késő éjszaka írogattunk egymásnak, hogy osztozzunk a bizonytalanság keltette álmatlanságban.

Az eltűnést követő harmadik napon aztán a kitartó közösségi csatornákon olyan hír érkezett, amely a legvadabb feltételezéseket igazolta: Sandoval elhagyta az országot. A kósza hírek végre az őket megillető fülekbe jutottak: egy jótékonykodó lap internetes oldalán megjelent néhány gyatra minőségű kép, amelyeken Sandoval, illetve valaki, aki nagyon hasonlított rá, odalép a Bevándorlás ablakához, felemeli a fejét, mint aki a nyakcsigolyáját akarja kimozzgatni, mialatt a határőr lepecsételi az útlevelét. Már sosem tudjuk meg, vajon elhihetette akár egy percig is, hogy észrevétlen marad, de nagyon valószínű, hogy így történt, különben óvatosabb lett volna, netán álcázta volna is magát. A hálón rögvest vita alakult ki két tábor között: Sandoval szökött valami elől, mondta az egyik, de akkor rejtőzködött volna, csuklyát húzott volna a fejére, vagy baseballsapkát, széles karimájú kalapot vagy egy sötét szemüveget tett volna fel, hogy megtéveszse az éberren fürkésző kamerákat; szó sincs róla, állította a másik tábor, csak ki akarta próbálni, amit mindig is hitt, azt nevezetesen, hogy ő kívül, illetve felül áll a törvényeken, övé a világ, hogy érinthetetlen, mint az osztályos társai, akik abban a mélységes meggyőződésben nőttek fel, hogy az ország az ő birtokuk, és ők a birtok urai.

Alicia mindent megtett, hogy a volt férje több tiszteletet kapjon. Hiába. Azzal érvelt (láttuk, amint érvel), senkinek sincs bizonyítéka rá, hogy bármi rosszat tett volna, és hogy egyébként Sandoval még mindig nem adott életjelt magáról, noha látni lehetett, ami látszott a kamerákon. A család akkor kiadott egy közleményt,

hogy kihirdesse, Sandoval hivatalosan még eltűntnek számít, és bár *minden eszközt igénybe vettünk, hogy kapcsolatba lépjünk vele*, sem a felesége, sem az anyja, sem a barátai nem kaptak semmilyen hírt, és *ő sem adta jelét, hogy megkapta volna üzeneteinket*. A hálózaton már sértegetni is kezdték, mondván, micsoda egy minősíthetetlen alak, aki látja a hozzátartozói aggodalmát és mégsem reagál sehogy, mások erre azt kérdezték, ugyan hogy reagálna, tekintve, hogy immár valami csomagtartóba gyömöszölve fekszik egy lyukkal a homloka közepén. A hatóságok a család közleményére közleménnyel válaszoltak, amely szerint Sandoval Guzmán úr emigrációs cselekményt követett el az El Dorado repülőtéren, reggeli hét óra tizennégy perckor, ahol is beszállt a 246-os számú járatba, amely helyi idő szerint délután kettő óra harminckilenc perckor ért földet Washigtonban. Azt azonban még nem lehet tudni, kérelmezte-e a beléptetési eljárást a Dulles nemzetközi repülőtéren. De amint megtudják, állt kegyesen a nyilatkozatban, *azonnal hírül adják*.

Washington? Ugyan mi oka lehetett rá Sandovalnak, hogy Washingtonba utazzon? Soha, már amennyire az életét illető emlékeinkből tellett, soha nem hallottuk, hogy Washingtont emlegette volna, akár csak mint valamilyen üzleti célpontját, és Alicia sem tudott róla, hogy barátai vagy üzleti érdekei lettek volna ott. A neten órák alatt álltak össze csoportok *Segítsük Sandoval Guzmánt az Egyesült Államokban*, vagy *Láttátok Sandoval Guzmánt?* néven. És fényképek jelentek meg Sandovalra hasonló emberekről; kolumbiaiak jelentkeztek tanácsokkal (kihez kell fordulni, hol kell keresni) a saját elményeik alapján, mint a Columbia körzet lakói; elméletek keltek lábra a történelekről, szerepelt bennük kómába esés, emlékezetvesztés, emberrablás elkábított állapotban, amelyben az áldozat akaratát elrablói szolgálatába állítják, úgy, hogy mozoghat, repülőre szállhat, iratokat mutathat be, és senki nem veszi észre, hogy az illető személynek csak a teste van jelen. Valaki azt állította, látta egy stadionban, más beszélt vele egy kávézó pultjánál, de olyan is akadt, aki együtt buszozott vele valahová délre. És szóba került a hálón a szegény Melena, hogy mi lehet vele, hogy mi járhat a fejében, hogy Alicia miiket felelhet a hozzá intézett kérdéseire (és feltettük magunknak a kérdést, vajon mennyi igazság lehet ezekben a válaszokban, és mennyi szükségszerű alakoskodás). De névtelen hívásokra sosem válaszoltunk: *Mellesleg a fickónak van egy angyali kislánya, Manuelának hívják, micsoda gazember, hogy csak így otthagyja*. Nem, sosem válaszoltunk, a nevet sem javítottuk: rövid volt, pár betű csak, és úgysem mentünk volna vele semmire. Magunkban viszont nagyon is mondtuk, igen, Malena alig négyéves, egykettőre elfelejti ezt az egészet. Bár, tudtuk, az is igaz, hogy a net nem felejt, úgyhogy mindez elérhető marad tíz-tizenöt évig ahhoz, hogy a kislány, aki akkorra már nem is lesz olyan kislány, megnézze és megtudja. Igen, a hálón minden fennakad, csak a jó hírek, az elégedett hangok és a kisebb vagy nagyobb sikerek rövid életűek, a hibák és bűnök, a különféle eltévelyedések és meg nem gondolt szavak bezzeg ott maradnak; minden, ami bemocskol egy életet, ott

leselkedik, ugrásra készen, hogy bármikor a képünkbe vágható legyen. A folt nem tűnik el, nem mosható le soha teljesen, noha elrejtethjük vagy leplezhetjük, ám ha a megfelelő anyagokkal érintkeznek, azonnal előtűnik újra életünk makulátlan, tündökletes vásznán.

A hír este kezdett terjedni. Sokunknak, akiknek a reggel akkor kezdődik, amikor a nap még föl se kelt, az első dolog volt, amit aznap láttunk. Sandovalt holtan találták a floridai Jacksonville egyik hotelszobájában. Vélhetőleg egy Greyhound buszon érkezett oda Washingtonból, Raleigh, Fayetteville és Savannah érintésével, huszonhat órás utazás után; a busz végcélja ismeretlen maradt. A szállodában kért egy hamburgert meg egy pohár bort, s miután megette, megitta, kitette a tálcát az ajtaja, a 303-as ajtó elé; akkor pedig ceruzával kitöltötte a reggeli rendelést, a papírt, amit bizonyos hajnali óra előtt ki szokás tenni, hogy valaki ébressze fel a vendéget az étellel. Keresztet tett a kávé és a narancslé, valamint a tükörtojás kockájába; a rendelés teljesítésének idejét a 7:30-as kockába tett kereszttel jelölte. Majd, immár alsóneműben, befeküdt az ágyba a lepedők közé, kivett egy vizet a minibárból, és lenyelt vele egy üvegnyi altatót. A tévé be volt kapcsolva, amikor megtalálták, de nem tudja senki, mit nézett, mielőtt elaludt volna. Idővel persze ez is kiderül, minden részletet megtudunk végül, de amire még mindig nem derült fény, amit még mindig vitatnak (olykor nagyon keserű szavakkal: a hálón hevesek a szópárbajok), az az, vajon milyen érvei lehettek Sandovalnak, hogy elszökjön az élete elől. Pillanatnyilag csak találgathatunk, ugyanúgy, ahogy eddig: milliós sikkasztás? Valami orgia ki nem pattant bizonyítékai? Mi kerülhet elő? Kiskorú leánykák fényképei? Disznó üzenetek? Felmeredő péniszek fotói zaftos legendákkal, melyeket orcapirítónak tartunk majd? Vagy valamiféle kilakoltatást fedezünk fel, valami jóvátehetetlen igazságtalanságot, esetleg egy orvosi vizsgálat lesújtó eredményét, amely, akár egy ítélet, megfellebbezhetetlen? Egyvalamiben viszont egyetértettünk: amit Sandoval véghez vitt, vagy véghez vinni akart, az menekülés volt, nekifutás egy új életnek. Megpróbált köddé válni, hogy más, vagy új legyen, vagy hogy úgy lépjen át valaki másba, hogy senkit ne zavarjon meg vele, és nagy kár, hogy nem találtunk rá idejében, hiszen talán sikerült volna megmentenünk, és igen, talán sikerült volna meggyőznünk, hogy jöjjön vissza közénk.

Csuda Csaba fordítása